00365769

D164/3/4

នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ:	០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស (អបជ២៥)
ភាគីដាក់ឯកសារ:	សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី
ដាក់ជូន:	អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
ភាសាដើម:	អង់គ្លេស
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ:	ថ្ងៃទី ២៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/Date de reception): 24 / 08 / 2009
ម៉ោង (Time/Heure): 15:45
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

<u>**ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ**</u>

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ កសចស ឬ អង្គជំនុំជម្រះ:

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់បណ្តោះអាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

ឯកសារបានថតចម្លងត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ដើម
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date /Date de certification): 25 / 08 / 2009
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé du dossier: [signature]

សេចក្តីឆ្លើយតបរបស់លោក អៀង សារី ទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបដិសេធ សំណើរួមរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម

<u>ដាក់ដោយ៖</u>	<u>ផ្ញើជូន៖</u>
សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី	**អង្គបុរេជំនុំជម្រះ**
លោក អាង ឧត្តម	ចៅក្រម ប្រាក់ គឹមសាន
លោក Michael G. KARNAVAS	ចៅក្រម ន័យ ផុល
	ចៅក្រម ហួត វុទ្ធី
	ចៅក្រម Katinka LAHUIS

00365770

ចៅក្រម Rowan DOWNING

សហព្រះរាជអាជ្ញា

លោកស្រី ជា លាង

លោក Robert PETIT

លោក **អៀង សារី** តាមរយៈសហមេធាវីរបស់គាត់ (“មេធាវីការពារក្តី”) អនុលោមទៅតាមមាត្រា ៨.៤ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត[1] និងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ[2] សូមដាក់សេចក្តីឆ្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា (“ចម្លើយតបរួមរបស់ កសព”) ទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបដិសេធ សំណើរួមរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម SMD (“បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍”)។ ដោយត្រូវបានដាក់ជំនួសអោយអំណះអំណាងផ្ទាល់មាត់ដែលមេធាវីការពារក្តី បានស្នើសុំដើម្បីអោយមានការប្រជុំពិភាក្សាដោយមានតម្លាភាព និងបើកចំហរ សំណើឆ្លើយតបនេះ គឺធ្វើឡើងទៅតាមមូលហេតុដូចតទៅនេះ៖ ក. កសព ទទួលស្គាល់ភាពខុសច្បាប់ដែលមានជាប់មកជាមួយរបស់ កសចស ដែលគ្រាន់តែស៊ើបសួររហូតទាល់តែខ្លួនស្វែងរកឃើញនូវភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើការចោទប្រកាន់ ប៉ុន្តែវាមិនត្រឹមត្រូវដោយ កសព ធ្វើការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈឡើងវិញនូវការយល់ឃើញដែលជាក់ស្តែង និងច្បាស់លាស់នៅក្នុងវិធីមួយដែលស្រុះស្រួល និងទន់ភ្លន់[3]។ ខ. អង្គបុរេជំនុំជម្រះ <u>ត្រូវតែ</u>ដោះស្រាយនូវអ្វីដែល កសចស ថ្លែង (ហើយជាក់ស្តែងនឹងធ្វើអោយមានការខូចខាតដល់គ្រប់ជនត្រូវចោទទាំងអស់) ជាជាងតាមការបង្វិលរបស់ កសព នូវអ្វីដែលខ្លួនចង់បានពី កសចស បានថ្លែង។ គ. កសព មើលរំលងការរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការទទួលបាននូវការជំនុំជម្រះក្តីដោយយុត្តិធម៌ ហើយដោយធ្វើដូច្នេះ ជាក់ស្តែងវាជាការលើកទឹកចិត្តដល់ កសចស អោយធ្វើសកម្មភាពលះបង់ចោលដោយធ្វេសប្រហែស គឺបានត្រឹមតែបំភ្លេចនូវកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនដើម្បីស៊ើបសួរជំនួសអោយជនត្រូវចោទ។ ដោយសារសំអាងហេតុរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ ក្នុងការបដិសេធសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំអោយមានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ (និងអ្វីដែលទំនងជាករណីដូចគ្នាសម្រាប់គ្រប់សំណើសុំបែបនេះនាពេលអនាគត) ហើយនិងការកម្រិតពេលវេលាកំណត់ដ៏រឹតត្បិតបំផុតមួយផ្តល់អោយមេធាវីការពារក្តី ដើម្បីធ្វើការឆ្លើយតប សេចក្តីឆ្លើយតបនេះជាដំបូងនឹងដោះស្រាយនូវការសំអាងហេតុទាំងនេះ ដែលខ្លួនយល់

[1] សេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អវតក អវតក/០១/២០០៧/វ៉.៤ ចុះថ្ងៃទី ៥ មិថុនា ២០០៩ ។

[2] *រឿងក្តី អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ២៥) សេចក្តីសម្រេចលើ “សំណើសុំអោយមានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់” ទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍លេខ អបជ ២៤ និង ២៥ ចុះថ្ងៃទី ២០ សីហា ២០០៩ (“សេចក្តីសម្រេច”)។

[3] *រឿងក្តី អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ២៥) ចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ អៀង ធីរិទ្ធ, នួន ជា, ខៀវ សំផន និង អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ដែលបដិសេធសំណើរួមរបស់មេធាវីការពារក្តី សុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដាក់បន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួមក្នុងកុំព្យូទ័រ ចុះថ្ងៃទី ១០ សីហា ២០០៩ (“ចម្លើយតបរួមរបស់ កសព”)។

00365772

ឃើញថា ជាការគួរអោយបារម្ភ នៅមុនពេលធ្វើការឆ្លើយតបដោយមាំទាំទៅនឹងអំណះអំណាងនានាដែលលើកឡើងដោយ សហព្រះរាជអាជ្ញា នៅក្នុងចម្លើយតបរួមរបស់ខ្លួន ។ ដោយចូលរួម និងទទួលយកនូវបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍រួមគ្នារបស់ នួន ជា និង អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេច[4] មេធាវីការពារក្តីបានកម្រិតការឆ្លើយតបរបស់ខ្លួន[5]តែត្រឹមតែសេចក្តីសន្និដ្ឋានបន្ថែមទៅលើ ក. អ្វីដែលសន្មតថាជា "គោលការណ៍នៃភាពគ្រប់គ្រាន់" ដែលសំអាងឡើងដោយ កសចស[6] និង ខ. ការសំអាងទៅលើ សិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការទទួលការជំនុំជម្រះដោយមិនពន្យារពេលហួសហេតុ ដែលជាវិធីមួយនៃការបដិសេធសិទ្ធិរបស់គាត់ ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌[7]។ សេចក្តីឆ្លើយតបនេះ នឹងកម្រិតត្រឹមតែអំណះអំណាងនានារបស់ កសព តែទៅលើបញ្ហាទាំងពីរនេះ។

I. សេចក្តីសង្ខេបទាក់ទងនឹងការបដិសេធរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះមិនផ្តល់អោយមានសវនាការដោយផ្ទាល់មាត់

១. មេធាវីការពារក្តីនឹងបង្ហាញថា៖ ការបដិសេធមិនអោយមានសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់មួយទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលស្នើសុំដោយមេធាវីការពារក្តីដោយឈរលើមូលដ្ឋានថា គ្រប់បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងអស់ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធសំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ "ខណៈដែលជាវិធានទូទៅ [ដែលនឹងត្រូវសម្រេច] ... ឈរលើមូលដ្ឋានត្រឹមតែសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សរប៉ុណ្ណោះ[8]" នឹងបង្ហាញនូវការយល់ឃើញដែលមានកំហុស និងមិន

---

[4] *រឿងក្តី អៀង ធីរិទ្ធ* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ២៤) បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍រួមរបស់មេធាវីការពារក្តី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ កសចស ស្តីពីសំណើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុករួមនៅថ្ងៃទី ១៩ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ ចុះថ្ងៃទី ២៤ កក្កដា ២០០៩ ។

[5] *រឿងក្តី អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ២៥) បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បដិសេធសំណើរួមរបស់មេធាវីការពារក្តី ស្នើសុំបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាង ដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម SMD ចុះថ្ងៃទី ២៤ កក្កដា ២០០៩ ។

[6] *រឿងក្តី អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកនៅក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួម SMD ចុះថ្ងៃទី ១៩ មិថុនា ២០០៩ កថាខណ្ឌ ២៨-២១ ("ដីកាសម្រេចរបស់ កសចស")។

[7] *ដូចយោងខាងលើ* កថាខណ្ឌ ២៩-៣៤ ។

[8] សេចក្តីសម្រេច កថាខណ្ឌ ៥ ។

00365773

សមរម្យទៅលើគោលបំណង និង តួនាទីរបស់សវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់។

២. មូលដ្ឋានសម្រាប់ការអះអាងនេះគឺ គោលការណ៍ដែលគេសន្មតនៃភាពសម្ងាត់ ដែលមានចែងនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុង ៥៦ ("វិធាន")។ ប៉ុន្តែ ដូចដែលបានពន្យល់យ៉ាងច្រើនកាលពីមុនដោយមេធាវីការពារក្តី វិធាននេះ <u>មិន</u>បណ្តាលអោយមានជារនាំងការពារនូវភាពសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរទាំងមូលនោះទេ[9]។ ខណៈដែលសំណើសុំអោយស្តាប់ចម្លើយនូវសាក្សីជាក់លាក់មួយចំនួនអាចជាការសម្ងាត់ សំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរអំពីថា តើតម្រូវអោយតម្រុយមួយចំនួនត្រូវតែត្រួតពិនិត្យដោយ កសចស ដែរឬទេ ករណីដូចជាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ឥឡូវនេះ ដោយមិនយោងទៅលើខ្លឹមសារនៃតម្រុយទាំងនេះ អាចត្រូវបានពិភាក្សាជាសាធារណៈ ។ តាមពិត រឿងនេះវាត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ ដែលស្តែងឡើងតាមរយៈការចេញសេចក្តីសម្រេចជាសាធារណៈ[10]។ ហេតុដូច្នេះ ផ្នែកខ្លះនៃការស៊ើបសួរអាច ហើយមេធាវីការពារក្តីសូមស្នើថា ជាសាធារណៈ[11]។

៣. ជាការគួរអោយចាប់អារម្មណ៍ ករណីនេះក៏ជាការទទួលស្គាល់ផងដែរដោយ កសចស ថ្មីបើធ្វើឡើងដោយគ្មានឆន្ទះ និងបន្ទាប់ពីការគាបសង្កត់ពីខាងក្រៅដ៏លើសលប់ ដែលធ្វើសន្និសីទកាសែតស្តីពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួន និងការបង្ហាញចេញជាសាធារណៈនូវឯកសារនានា[12]។ ប៉ុន្តែ ដោយបដិសេធនូវបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ពីលើកមុនរបស់មេធាវីការពារក្តី ទាក់ទងនឹងការចោទប្រកាន់រំលោភបំពានការ

---

[9] *រឿងក្តី អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១៨) បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតស្តីពីការបំពានការសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ និងសំណើសុំកំណត់កាលបរិច្ឆេទឆាប់រហ័សសម្រាប់ដាក់ឯកសារ និងសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ជាសាធារណៈ ចុះថ្ងៃទី ១០ មីនា ២០០៩។

[10] *រឿងក្តី អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ១៨) សេចក្តីសម្រេចអំពីភាពអាចទទួលយកបាននៃ "បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចរបស់ កសចស ស្តីពីការសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ" ចុះថ្ងៃទី ១៣ កក្កដា ២០០៩ ។

[11] *សូមមើលរឿងក្តី អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស(អបជ២៥) សេចក្តីសង្កេតរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចស្តីពីការសម្ងាត់របស់ កសចស ចុះថ្ងៃទី ២៧ មីនា ២០០៩ ។ *សូមមើលផងដែរ* សេចក្តី ថ្លែងការណ៍រួមរបស់អង្គការសង្គមស៊ីវិល ទាក់ទងនឹងការរឹតត្បិតទៅបញ្ហាតម្លាភាពដែលកើតចេញពីដីកាសម្រេចរបស់ កសចស ស្តីពីការសម្ងាត់នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៦ មីនា ២០០៩ ។

[12] *សូមមើល* សេចក្តីថ្លែងការណ៍ព័ត៌មានរបស់ កសចស ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣ មីនា ២០០៩ ដែលសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតលាតត្រដាងថា "សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនឹងធ្វើការផ្សព្វផ្សាយអោយបានកាន់តែច្រើនជាងមុនអំពីសកម្មភាពនានារបស់ខ្លួន និងធ្វើការបោះឯកសារដែលទាក់ទងនឹងកិច្ចស៊ើបសួរក្នុងចំនួនច្រើនជាងមុនផងដែរ"។

00365774

សម្ងាត់[13] គួរអោយសោកស្តាយ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានខកខានមិនក្តាប់យកនូវឱកាសដើម្បីធ្វើអោយច្បាស់លាស់នូវលក្ខណៈ និងវិសាលភាពនៃគោលការណ៍នេះ។

៤. ភាពសម្ងាត់ និងសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់គឺមិនមានលក្ខណៈដាច់ខាតដូចគ្នានោះទេ។ សន្មត ដោយ *អះអាង*(*arguendo*)ថា គោលការណ៍នៃ "*ភាពសម្ងាត់*" អនុញ្ញាតថា សវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ត្រូវជាការសម្ងាត់ ក្រៅតែពីកង្វះនូវចំណូលចិត្ត គ្មានអ្វីនឹងមករារាំងអង្គបុរេជំនុំជម្រះ មិនអោយបើកសវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ក្នុងការប្រជុំជាអសាធារណៈនោះទេ។ សវនាការបែបនេះគឺជាការអនុវត្តជាទូទៅនៅតុលាការជាតិ និងតុលាការអន្តរជាតិនានា។

៥. ក្នុងករណីជាក់ស្តែងនេះ សវនាការដេញដោលផ្ទាល់មាត់ ទោះជាសាធារណៈ ឬ អសាធារណៈក៏ដោយ នឹងផ្តល់អោយគូភាគីនូវពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីធ្វើផែនការ និងត្រៀមរៀបចំអោយបានសមរម្យ។ ផ្ទុយទៅវិញ អង្គបុរេជំនុំជម្រះ បានចេញសេចក្តីសម្រេចកាលពីថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី២០ សីហា ២០០៩ ដោយគ្មានការព្រមានជាមុន តម្រូវអោយមេធាវីការពារក្តីដាក់ឯកសារសេចក្តីឆ្លើយតបជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ទាំងជាភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរត្រឹមថ្ងៃច័ន្ទ ទី២៤ សីហា ២០០៩។ វាគ្មានការចាំបាច់សម្រាប់ការកំណត់ថេរវេលាសម្រាប់ដាក់ឯកសារយ៉ាងបន្ទាន់បែបនេះទេ ដែលវាមានរយៈពេលខ្លីជាងឆ្ងាយណាស់ពីថេរៈវេលាកំណត់ដែលគេអនុវត្តនៅតុលាការ[14]ផ្សេងទៀត នៅពេលពេលដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះជាញឹកញាប់ចំណាយពេលរាប់សិបខែដើម្បីចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន[15]។

---

[13] យោងទៅសេចក្តីយោងទី ១០ ។

[14] *សូមមើល ជាឧទាហរណ៍* វិធាន ១២៦ ស្ទួន នៃវិធាននីតិវិធី និងភស្តុតាងនៃតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតយូហ្គោស្លាវី ("ICTY") ដែលចែងថា "សេចក្តីឆ្លើយតបនឹងចម្លើយតប បើសិនជាមាន ត្រូវដាក់ឯកសារក្នុងរយៈ ៧ថ្ងៃនៃថ្ងៃដាក់ឯកសារចម្លើយតបនោះ ដោយទុកការអនុញ្ញាតទៅអោយអង្គជំនុំជម្រះពាក់ព័ន្ធ" ។ បន្ថែមពីលើនេះ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថា នៅតុលាការ ICTY ថ្ងៃទទួលការជូនដំណឹងគឺមិនត្រូវបានគេរាប់បញ្ចូលនៅក្នុងការគណនារយៈពេលកំណត់ ដែលនេះមានន័យថា វាមានចំនួនសរុបស្មើនឹង ៨ថ្ងៃ បើប្រៀបធៀបនឹងប្រព័ន្ធនៅ អវតក ។

[15] ដោយហេតុជាករណីអនុវត្តជាក់ស្តែង ចំនួនកំណត់ ៥ថ្ងៃសម្រាប់ការដាក់សេចក្តីឆ្លើយតបក៏មិនអាចទៅរួចដើម្បីស្នើសុំអោយពន្យារពេលបន្ថែមក្រោមវិធាន ៣៩ ។ វាជាការគួរអោយឆ្ងល់ខ្លាំងបំផុតដែលសំណើសុំអោយមានការសុំពន្យារពេលបែបនេះ ដែលនឹងមានភាពសមហេតុផល និងត្រូវដាក់ឯកសារទាំងភាសាអង់គ្លេស និងភាសាខ្មែរ ក្នុងរយៈពេលកំណត់ ៥ថ្ងៃ នឹងត្រូវសម្រេចដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះនៅក្នុងពេលនោះ។

II. អំណះអំណាងទាក់ទងនឹងចម្លើយតបរបស់ កសព

ក. កសព មិនអាចចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈខ្សោយវិញនូវការអះអាងរបស់ កសចស ដែលច្បាស់លាស់ និងជាក់ស្តែងថា កសចស ត្រូវតែស៊ើបសួរទាល់តែមានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសម្រេចចោទប្រកាន់

៦. ដីកាសម្រេចរបស់ កសចស អះអាងថា "គោលការណ៍គ្រប់គ្រាន់នៃភស្តុតាងមានប្រៀបលើគោលការណ៍មានភស្តុតាងទាំងអស់។ កិច្ចស៊ើបសួរអាចបញ្ចប់បាននៅពេលដែលចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសំដែងការជឿជាក់ថា មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ដាក់បន្ទុកទៅលើជនជាប់ចោទ"[16]។ កសព ទទួលស្គាល់ថា គោលការណ៍ដែលគេអះអាងនេះគឺមិនមានមូលដ្ឋាន "ក្នុងបញ្ញត្តិច្បាប់ ឬមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ណាមួយឡើយ[17]" ហើយជាក់ស្តែងវាគឺជាការមិនត្រឹមត្រូវនោះទេ[18]។ កសព ព្យាយាមការពារនូវការច្រានចោលនូវដីកាសម្រេចរបស់ កសចស ដែលឈរលើមូលដ្ឋាននេះ ប៉ុន្តែយោងទៅលើបរិបទដែលអះអាងនៃសេចក្តីថ្លែងនៃគោលការណ៍[19]នេះ ហើយសន្និដ្ឋានថា "បន្ទាប់ពីការធ្វើការពិចារណាគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ [...] ទោះបីជាមានការយោងទៅលើគោលការណ៍ស្តីពីភាពគ្រប់គ្រាន់នៃភស្តុតាងដែលនៅក្នុងដីកាសម្រេចនេះក៏ដោយ ក៏សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត បានយល់ឃើញដោយត្រឹមត្រូវអំពីលក្ខណៈនៃកាតព្វកិច្ចនានារបស់ខ្លួន"[20]។ គ្មានអ្វីគួរអោយចាប់អារម្មណ៍ការប៉ុនប៉ងរបស់ កសព ដើម្បីចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈនៃខ្លឹមសារ និងចេតនាច្បាស់លាស់របស់ កសចស គឺគ្មានខ្លឹមសារ និងគ្មានទាក់ទងអ្វីទាំងអស់។

៧. សម្រាប់ពេលមួយនោះ កសចស មានភាពស្រពេចស្រពិលក្នុងការពន្យល់ថានូវជំហររបស់ខ្លួនមកលើកាតព្វកិច្ចស៊ើបសួររបស់ខ្លួនថា៖ កសចស ស៊ើបសួររហូតដល់មានភស្តុតាងគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីសម្រេចចោទប្រកាន់ ហើយបន្ទាប់មកបិទការស៊ើបសួរ[21]។ ដោយការពន្លាតដែលសមហេតុផល និងច្បាស់លាស់ កសចស អះអាងថា ខ្លួននឹងអាចបដិសេធសំណើសុំកិច្ចស៊ើបសួរណាដែលដាក់ធ្វើបន្ទាប់ពីពេលនេះ ខណៈដែលកិច្ចស៊ើបសួរអាចនឹងត្រូវបានបញ្ចប់នោះ។ នេះគឺជារបៀបមិនត្រឹម

---

[16] ដីកាសម្រេចរបស់ កសចស កថាខណ្ឌ ៦ ។ គូសបញ្ជាក់បន្ថែម ។

[17] ចម្លើយតបរួមរបស់ កសព កថាខណ្ឌ ២៧ ។

[18] *ដូចយោងខាងលើ* កថាខណ្ឌ កថាខណ្ឌ ២៨ ។

[19] *ដូចយោងខាងលើ* ។

[20] *ដូចយោងខាងលើ* កថាខណ្ឌ ៣២ ។

[21] គូសបញ្ជាក់បន្ថែម ។

00365776

ត្រូវទាំងស្រុងនៃការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដោយតុលាការមួយដែលឥតលំអៀង។

៨. ការយកជាសំអាងរបស់ កសព ទៅលើអំណះអំណាងរបស់ កសចស ដែលថា៖ (១) វាត្រូវបានដាក់បញ្ចូលជាលក្ខណៈប្រព័ន្ធទៅក្នុងសំណុំរឿងនូវឯកសារណាមួយដែលអាចបញ្ជាក់ការពិត ទោះបីជាភស្តុតាងដាក់បន្ទុក ឬ ដោះបន្ទុក ហើយ (២) មេធាវីការពារក្តីអាចជូនដំណឹងមក កសចស[22] អំពីឯកសារភស្តុតាងទាំងនោះបាន ចំណុចទាំងនេះគឺមិនគាំទ្រនូវការចង្អុលបង្ហាញលក្ខណៈរបស់ កសព ទៅលើគោលការណ៍នៃភាពគ្រប់គ្រាន់របស់ កសចស ឡើយ។ ជាក់ស្តែង វាគ្រាន់តែចង្អុលបង្ហាញថា កសចស កំពុងរង់ចាំភស្តុតាងដែលលេចចេញដោយឯកឯងជាជាងការស្វែងរកភស្តុតាងដោយត្រូវធ្វើឡើងជាមុន និងមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ។ វាក៏ចង្អុលផងដែរថា កសចស កំពុងផ្ទេរដោយមិនត្រឹមត្រូវនូវបន្ទុកនៃការស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុក មកលើមេធាវីការពារក្តី ខណៈដែលខ្លួនព្រមានជាញយដងដល់មេធាវីការពារក្តី ចំពោះការបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដោយខ្លួនឯង[23]។

៩. ធម្មតា ដីការបស់ កសចស ទំនងជាចង្អុលបង្ហាញថា កិច្ចស៊ើបសួរនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ដែលកំពុងត្រូវបានធ្វើឡើងដោយចៅក្រមស៊ើបអង្កេតជនជាតិបារាំងម្នាក់ និងចៅក្រមជនជាតិខ្មែរម្នាក់ ដែលត្រូវបានបណ្តុះបណ្តាលតាមប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលឡូរបស់បារាំង ជាក់ស្តែងកិច្ចស៊ើបសួរនេះកំពុងត្រូវបានគេធ្វើឡើងតាមលំនាំប្រព័ន្ធច្បាប់ខំម៉ុនឡូ ឬ ក៏ហាក់ដូចជាថា ចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទាំងនេះ គឺជាព្រះរាជអាជ្ញាមកពីប្រព័ន្ធច្បាប់ខំម៉ុនឡូ ដែលវាផ្ទុយទៅនឹងប្រព័ន្ធច្បាប់ប្រពៃណីស៊ីវិលឡូដែលកំពុងមានអានុភាពអនុវត្តនៅចំពោះមុខ អវតក ។ ការរំលោភបំពានដែលមានជាប់មកជាមួយមកលើសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី នៅក្នុងការប្រកាន់យកវិធីសាស្ត្របែបនេះ ត្រូវតែបានប៉ះប៉ូវដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ និងតាមរយៈការចង្អុលបង្ហាញដែលសមរម្យ និងការណែនាំ

---

[22] ចម្លើយតបរួមរបស់ កសព កថាខណ្ឌ ៣០ ធ្វើការសង្ខេបនូវដីកាសម្រេច របស់ កសចស កថាខណ្ឌ ១៥ ។

[23] កសចស ពីមុនបានគូសបញ្ជាក់ថាតួនាទីមានកម្រិតរបស់គូភាគីទាក់ទងនឹងការស៊ើបសួររបស់ អវតក "នៅចំពោះមុខតុលាការនេះ អំណាចដើម្បីបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរគឺត្រូវបានចាត់អោយទាំងស្រុងទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតឯករាជ្យពីរនាក់ មិនមែនគូភាគីទេ។ មិនមានបទបញ្ញត្តិ ដែលអនុញ្ញាតអោយគូភាគីបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរជំនួសអោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតឡើយ ដែលករណីនេះអាចធ្វើបាននៅក្នុងប្រព័ន្ធនីតិវិធីផ្សេងទៀត។ [...] ដូច្នេះ សមត្ថភាពនៃគូភាគីដើម្បីធ្វើអន្តរាគមន៍មានកំរិតត្រឹមការស៊ើបអង្កេតបឋមដែលចាំបាច់បំផុតសម្រាប់អោយខ្លួនអាចប្រើប្រាស់អោយមានប្រសិទ្ធិភាព នូវសិទ្ធិរបស់ពួកគេដើម្បីធ្វើសំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ"។ *រឿងក្តី នួន ជា* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស អនុស្សារណៈអន្តរការិយាល័យរបស់ កសចស មកមេធាវីការពារក្តី ចុះថ្ងៃទី ១០ មករា ២០០៨ ទំព័រ ២ ។

00365777

ដែលម៉ឹងម៉ាត់ទៅកាន់ កសចស សម្រាប់កិច្ចស៊ើបសួរដែលនៅសេសសល់ដទៃទៀត[24]។

ខ. ដីកាសម្រេចរបស់ កសចស មិនត្រូវដាក់ស្មើគ្នានូវសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងសិទ្ធិទទួលការជំនុំជម្រះដោយមិនពន្យារពេលហួសហេតុ ឬ មិនបានព្យាយាមការពារសិទ្ធិទាំងនេះក្នុងការបដិសេធចោលនូវសំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ

១០. ក្នុងកិច្ចប៉ុនប៉ងមួយដើម្បីធ្វើយុត្តិកម្មនូវការសំអាងហេតុដែលមិនត្រឹមត្រូវរបស់ កសចស នេះ កសព អះអាងថា ដីកាសម្រេចរបស់ កសចស "(១) ដាក់កាតព្វកិច្ចផ្សេងៗអោយអនុលោមទៅតាមសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងសិទ្ធិទទួលការជំនុំជម្រះដោយឆាប់រហ័សដោយមិនការអូសបន្លាយដោយមិនត្រឹមត្រូវ ក្នុងភាពដែលមានសិទ្ធិស្មើគ្នា អនុវត្តកាតព្វកិច្ចនោះដោយសន្សឹមៗ និង (២) ស្វែងរកដើម្បីការពារនូវសិទ្ធិទាំងនោះដោយបដិសេធចោលនូវសំណើទាំងឡាយណាដែលមិនច្បាស់លាស់ និងមិនជាក់លាក់"[25]។ សេចក្តីថ្លែងនេះដូចជាមិនបានបញ្ជាក់នូវការបកស្រាយដ៏សមហេតុផលណាមួយទៅលើដីកាសម្រេចរបស់ កសចស ទាល់តែសោះ។

១១. កសចស អះអាងថា "សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ចាំបាច់ត្រូវដាក់កំហិតពេលវេលាជាក់លាក់មួយបើហួសពីនេះខ្លួនមុខជានឹងធ្វើអោយប៉ះពាល់ដល់ភាពយុត្តិធម៌នៃដំណើរការកាត់ក្តី" ហើយថា "ខ្លួនមានសិទ្ធិ ឬក៏អាចថាមានកាតព្វកិច្ច ទាត់ចោលនូវសំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួររបស់ភាគីទាំងឡាយណាដែលខ្លួនវិនិច្ឆ័យឃើញថា វាមិនមានប្រយោជន៍ដល់ការបង្ហាញការពិត"[26]។ ប៉ុន្តែចំនុចនេះមិនមែនមានន័យថា សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ និងសិទ្ធិទទួលការជំនុំជម្រះដោយមិនពន្យារពេលហួសហេតុ ត្រូវដាក់អោយមានភាពស្មើគ្នាឡើយ។ ផ្ទុយទៅវិញវាបង្កប់ន័យដ៏ខ្លាំងថា កសចស កំពុងយកជាសំអាងដោយមិនត្រឹមត្រូវទៅលើសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយមិនពន្យារពេលហួសហេតុ ដើម្បីបដិសេធសំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដែលមានភាពស្របច្បាប់។

---

[24] *សូមមើលជាទូទៅ រឿងក្តី អៀង សារី* សំណុំរឿងលេខ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អវតក/កសចស សំណើលើកទីបីរបស់លោក អៀង សារី ស្នើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ចុះថ្ងៃទី ២១ ឧសភា ២០០៩ ដែលស្នើសុំព័ត៌មានពី កសចស ស្តីពី របៀប នីតិវិធី និងវិសាលភាព នៃកិច្ចស៊ើបសួរ ។ សំណើសុំនេះត្រូវបានធ្វើជាចាំបាច់ដោយសារកង្វះព័ត៌មានស្តីពីវិធាន និង នីតិវិធីដែល កសចស ត្រូវដើរតាមនោះ ស្តីអំពីសំណុំរឿង ។

[25] ចម្លើយតបរួមរបស់ កសព កថាខណ្ឌ ៤០ ។

[26] *ដូចយោងខាងលើ* ។

00365778

១២. ដោយយ៉ាងងាយស្រួល ដីកាសម្រេចរបស់ កសចស មិនបានដោះស្រាយនូវការលះបង់សិទ្ធិជាក់លាក់ដែលចុះហត្ថលេខា និងដាក់ឯកសារជូនដោយលោក អៀង សារី ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការស៊ើបសួររបស់ កសចស ទៅលើ SMD ដោយមិនរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលការជំនុំជម្រះដោយមិនពន្យារពេលហួសហេតុ[27] ។ តាមពិត សូម្បីតែក្តីកង្វល់របស់ កសចស ទៅលើរយៈពេលនៃកិច្ចស៊ើបសួរគឺមានលក្ខណៈស្របច្បាប់ ជាជាងការដោះសារដ៏ងាយមួយដើម្បីបដិសេធនូវសំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរដ៏មានសុពលមួយ កសព ខកខានមិនបានដោះស្រាយថា តើ លោក អៀង សារី អាចស្នើសុំដោយខ្លួនឯងអោយអនុវត្តនូវសិទ្ធិមួយជាជាងសិទ្ធិមួយទៀតដែរឬទេ។

អាស្រ័យហេតុនេះ សម្រាប់ហេតុផលដូចដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងសេចក្តីឆ្លើយតបនេះ មេធាវីការពារសូមស្នើសុំដោយគោរពដល់អង្គបុរេជំនុំជម្រះសូមអោយ៖

ក. **ច្រានចោល** ដីកាសម្រេចរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទៅលើសំណើសុំអោយបំពេញកិច្ចស៊ើបសួរ ដើម្បីស្វែងរកភស្តុតាងដោះបន្ទុកក្នុងឃ្លាំងផ្ទុកឯកសាររួមSMD ។

ខ. **ប្រកាស** ថាគោលការណ៍នៃភាពគ្រប់គ្រាន់នៃភស្តុតាងដែលទទួលយក កសចស មិនមាននៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់របស់ អវតក ឡើយ ហើយថា កសចស ត្រូវស្រាវជ្រាវជាមុនសិននូវនិងពិចារណាគ្រប់ភស្តុតាងដោះបន្ទុកទាំងអស់ នៅពេលធ្វើការវាយតម្លៃថា តើត្រូវបញ្ជូនរឿងទៅជំនុំជម្រះក្រោមមាត្រា ៦៧(១) ដែរឬទេ ។

គ. **បង្គាប់** អោយ កសចស ត្រួតពិនិត្យនូវឯកសារទាំងអស់ដែលមានផ្ទុកក្នុង SMD

ឃ. **បង្គាប់** កសចស អោយបង្កើតនូវរបាយការណ៍ពិស្តារគ្រប់គ្រាន់មួយ នូវការវិភាគរបស់ខ្លួនដើម្បីអាចអោយមេធាវីការពារក្តី ធានាថា គ្រប់កិច្ចស៊ើបសួរចាំបាច់ទាំងអស់ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីបង្ហាញអត្តសញ្ញាណនៃភស្តុតាងដោះបន្ទុកដែលមានសក្តានុពល ។ និង

ង. **បង្គាប់** អោយ កសចស ផ្តល់នូវបញ្ជីនៃតម្រុយដោះបន្ទុកដែលមានផ្ទុកក្នុង SMD ។

---

[27] បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍កថាខណ្ឌ ១២ ។

សូមចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះទទួលយកសេចក្តីឆ្លើយតបនេះដោយក្តីគោរព។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី **២៤** ខែ**សីហា** ឆ្នាំ **២០០៩**

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា មេធាវី AVOCAT ATTORNEY AT LAW KINGDOM OF CAMBODIA

អាង ឧត្តម Michael G. KARNAVAS

សហមេធាវីរបស់លោក **អៀង សារី**